

[Hartel.]

det økonomiske Kompleks af Lande, med hvilke vi maa forudse, vi kommer til at samarbejde.

Det er jo saaledes, at der arbejdes for Dannelse af en mellemeuropæisk Økonomi-Kreds, og Danmark skulde gerne finde sin Plads inden for dette store Rum; det vil da ikke specielt være visse Industriefrembringelser, vi kan vente os at afsætte, men først og fremmest Landbrugsprodukter, og vi maa indstille os paa den størst mulige Forøgelse af denne Produktion og paa at tage tilbage i Bytte Industriefrembringelser paa forskellige Omraader. Men jeg ser ogsaa saadan paa det, at vi ikke kan skynde os for stærkt med at finde vor Placering i denne Forbindelse, ellers kan vor Chance som Storleverandør af Landbrugsprodukter let blive overtaget af andre Landbrugslande, som bedre kendte deres Besøgelsestid og udnyttede Chancen, medens den var der, og da ser jeg ikke nogen Mulighed for Danmarks Erhvervsliv i den nærmere Fremtid, man kan overse. Tværtimod, jeg mener, at vor Fremtid da vil tegne sig kummerlig.

Det er derfor af den største Betydning, at vi snarest muligt tager den rigtige Stilling til disse betydningsfulde erhvervsøkonomiske Problemer. At en saadan Politik Gennemførelse ogsaa kunde medføre Nødvendigheden af et vidtgaaende toldpolitisk Samarbejde, vil jeg gerne have Lov til at nævne i denne Forbindelse, for at ingen skal gøre sig forkerte Forestillinger om Rækkevidden af de Problemer, som en ikke fjern Fremtid vil stille os over for. Det er jo ikke ukendt, at der i Tyskland arbejdes med Tanken om den gamle Hansas Genopstaaen. Vi skulde da gerne være stillet saadan, at vi selv var i Stand til at overtage i fuldt Omfang alle de erhvervmæssige Funktioner, som en ny Politik maatte nødvendiggøre, og undgaa, at de skulde overtages af andre.

Efter min Opfattelse er der Udsigt til en god Placering for Danmark, hvis vi kender vor Besøgelsestid; men der er ingen, der vil takke nogen eller respektere nogen, fordi han gør noget paa et Tidspunkt, hvor han dog er nødt til det, og det vilde for mig være en tragisk Udgang af den nuværende Situation, hvis vi i for høj Grad var optaget af den lille Politik og over denne glemte den store Politik og de Muligheder og de Forpligtelser, som denne indebærer, og at det derefter engang skulde hedde om os, der havde Ansvaret i Nutiden, at vi kom for sent med Løsningen af de store Opgaver, som Tiden stillede.

Oluf Pedersen: Det foreliggende Lovforslag skal dels erstatte den meget omstridte Valutalov, dels Loven om Forsyning med nødvendige Varer og Statens Overtagelse af visse Varer.

For Valutalovens Vedkommende er det foreliggende Lovforslag antagelig et Skridt fremad; hvor stort, afhænger af vor nye Handelsminister, der jo skiftevis har været for eller imod den tidligere Lovgivning, og som ikke har forelagt Tinget det her foreliggende Lovforslag, men først senere er traadt til. Jeg maa gaa ud fra, at den tidligere Lovs tre Hovedformaal ud over Suspensionen af Guldindløseligheden, som alle var enige om, det valutariske, det handelspolitiske og det beskæftigelsesmæssige Formaal, alle er opgivet, saa at der nu kun er tilbage det af Krigen og Forholdene fremtvungne.

Jeg har hævdet — og med gode Tal, finder jeg —, at de tre nævnte Formaal ikke blev opnaaet gennem den Lovgivning, vi havde. Hvad specielt Spørgsmaalet om Beskæftigelsen angaar, haaber jeg, at det skal lykkes os i Fællesskab at klare Arbejdsløsheden ad andre og bedre Veje. Det er givet, at vi maa afskaffe Arbejdsløsheden som Erhverv her i Landet. Vi maa have en Ordning, der ikke blot giver Arbejde til de arbejdsløse, men ogsaa afskaffer Driveriet, alle skal arbejde, men ikke gennem Valutaloven; den virkede modsat.

Tilbage er i denne Lov, hvad jeg er betænkelig ved, nemlig § 3, hvori man bibeholder baade Attestsystemet og Attestafgiften. Disse to Ting hænger naturligvis sammen, men jeg synes, at det maa være muligt at give større Frihed og mindre Kontorstyre. Ministeriel Bemyndigelse til Forsyning og Fordeling og Overtagelse af visse Varer er nødvendiggjort af Krigen, og det maa jeg naturligvis forlige mig med. Disse Foranstaltninger træffes ikke for Særinteressernes Skyld, men for Forbrugernes Skyld.

Jeg gaar i øvrigt ud fra, at Handelsministeren ikke blot holder sig fra enhver personlig Begunstigelse, hvad jeg ikke tvivler om, for der er jo Garanti i Ministerens Fortid, men ogsaa fra, at intet Erhverv beskyttes eller begunstiges ved, at man værner Særinteresserne gennem Lovens Administration. Paa dette Omraade er Handelsministerens Fortid lidt blakket, men i den nye Tid hører en Politik, der tager Hensyn til Særinteresserne, ikke hjemme.

Jeg synes altsaa, det maa være muligt at give alle de Varer, hvor Fordeling ved